

Handlingstrappa, förenklad arbetsgång i arbetet med särskilt begåvade elever

Tanken är att detta ska vara en tydlig väg att följa i arbetet med särskilt begåvade elever, som ett komplement till en mer ordentlig handlingsplan. Inom parentes står det vem eller vilka som ska utföra steget. Allt sker med stöd av **utsedd ansvarig**, som är skolans speciallärare/pedagog, eller av rektor annan utsedd person med ett tydligt och övergripande ansvar för arbetet med särskilt begåvade elever på skolan. **Mentor** är klassföreståndaren, alltså den pedagog på skolan som har ansvar för eleven.

För rektor/huvudman:

- Utse en ansvarig, gärna med extra tid avsatt för ansvaret.
- Se till att personalen får fortbildning gällande särbegåvning, genom t. ex. föreläsning av Mensas Gifted Children Program eller avsatt tid till att sätta sig in i handlingsplanen och Skolverkets stödmaterial, samt tid till diskussion kring fortbildningen.
- Se till att uppföljning och utvärdering av skolans arbete med särbegåvade elever görs.

För elevhälsan:

- Bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa
- Stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

För pedagoger:

1. Identifiera, acceptera och respektera den särbegåvade eleven. (**Undervisande lärare** med stöd av **utsedd ansvarig** och handlingsplanen, bilaga 1-3)
2. Lär känna och bygg relation till eleven, även i samråd med föräldrar då de känner barnet bäst (**Mentor**, **undervisande lärare**)
 - a. Ta reda på var elevens eventuella specialintresse ligger.
 - b. Ta reda på vad för uppgifter/anpassningar som fungerar/fungerar inte, återkommande problem i skolan, etc. Kan vara relaterat till egna och andras prestationskrav.
 - c. Vid behov utföra pedagogisk kartläggning eller liknande för att ta reda på elevens kunskapsnivå, för att bättre kunna anpassa undervisningen.
 - d. Ha koll på hur det sociala fungerar för eleven och kanske sätta tydliga sociala mål.
3. Arbeta extra med vissa färdigheter (**Mentor**, **undervisande lärare**):
 - Studieteknik
 - Övning i att misslyckas och att inte alltid kunna allt.

- Arbeta med att öka känslan av **meningsfullhet**, förklara **syftet** till uppgifter, ämnen och skolan överlag, fokusera på lärande istället för prestation. Väldigt viktigt.
- 4. Var beredd att accelerera undervisningen i aktuella ämnen om eleven blir klar snabbt och vill gå vidare. Kanske läsa ämnet med årskursen över. (Undervisande lärare)
- 5. Var beredd på att berika undervisningen, t. ex. genom fördjupning i ett visst område som eleven visar intresse för. (Undervisande lärare, mentor, extern coach/mentor)
 - a. Fortsatt handledning och uppföljning kring fördjupningen, **inte** släppa helt fri.
- 6. Vid behov, ordna en specifik coach/mentor för eleven, kan även vara utanför skolan. Mensas GCP har en viss sådan verksamhet. (Mentor)
- 7. Återkommande avstämningssamtal med elev och föräldrar, samt undervisande lärare. Åtminstone varje vecka med eleven, och vid behov med föräldrar. Vid behov innebär t. ex. om anpassningarna inte riktigt fungerar. (Mentor)
 - a. Hur fungerar (spets)ämnena och anpassningarna?
 - b. Hur fungerar det sociala?

Allt detta sker som sagt i ständigt samråd med **utsedd ansvarig**. Ytterligare möjliga åtgärder:

- Uppflyttning någon årskurs om övriga anpassningar inte riktigt fungerar.
- Kan även vara aktuellt med en mindre undervisningsgrupp där de särbegåvade får chans att träffa och arbeta med andra särskilt begåvade elever.
- Ett schema där all undervisning i ett ämne sker på samma tid för alla årskurser, för möjliggörandet att direkt hoppa upp en årskurs i ett specifikt ämne.
- Samarbete med andra skolor.

Viktiga punkter från Skolverkets stödmaterial:

- Det gäller inte att först göra allt det vanliga och sen berika, utan det handlar om att **stryka** uppgifter som eleven redan visat sig kunna, för att kunna berika så snart som möjligt.
- Lagg fokus på **studieteknik**, öva i att misslyckas och att möta den frustration som uppstår, så eleverna kan acceptera sina egna tillkortakommanden. **Motivation** viktigt, därmed även **syftet**. Kan du redan allt är det svårt att hålla kvar intresset och förstå syftet.